

AIUT

Nella vicina Iugoslavia ci sono in questo momento centinaia di migliaia di persone che hanno bisogno di tutto: Cibo, medicinali, vestiario, assistenza. E invece hanno solo violenza. Aiutiamoli

Con il patrocinio
del Comune
di Ferrara

il modo per farlo è semplice:
puoi contribuire anche tu con un
versamento sul c/c n. 20362/2
Cassa di Risparmio
C.so Giovecca - Ferrara intestato a
"Comitato per il Coordinamento per
gli aiuti ai popoli Sloveno e Croato
presso Assessorato alla Sanità,
Ambiente ed Interventi Sociali";
i Fondi saranno esclusivamente
utilizzati per l'acquisto degli aiuti
necessari.

o con la fornitura di:
 derrate alimentari non deteriorabili,
biancheria piana (comprese coperte
di lana) e personale, abbigliamento e
calzature, detersivi e detergenti
personali e ambientali, sacchi a pelo
ecc...

Da consegnare al centro di raccolta
(entrata p.le Foro Boario 55 Ferrara)
Tel. 904283; orario da Lunedì a
Sabato dalle ore 9,30 alle 12,30 dalle
15 alle 18

AIUTO IZ FERRARE

RADOVAN IVANČEVIĆ

Odavna imam ovu *bilješku o prijateljstvu* na rubu pisma kojim sam bio zahvalio svojim domaćinima u Ferrari na gostoprimstvu sredinom prosinca 1991. godine.

U stravičnim danima ratne destrukcije, u toku dugih mjeseci u kojima danonoćno nismo mogli odlijepiti pogled od TV ekrana, ni uho od zvučnika radio-prijemnika, uzalud pokušavajući shvatiti bezumnost zbivanja, svakome se u Hrvatskoj činilo normalnim da bi i svi drugi - u susjednim zemljama, Europi, Americi - morali pratiti, suosjećati i dijeliti s nama našu sudbinu. A oni to, sasvim neočekivano, i rade: od pisama i apela do novčane i materijalne pomoći koju nam šalju.

Kažem neočekivano, jer, iako sve to smatramo normalnim kad se odnosi na nas, nismo ni pomišljali učiniti išta slično i prilično drugima, pa i najbližim susjedima, kad su oni bili u nevolji (sjetite se, samo, strašne poplave Firenze ili katastrofalnog proboja brane negdje u sjevernoj Italiji).

Pomoć nam je nesumnjivo potrebna, ali treba priznati i da nam odasvud pristiže, i to u velikim količinama i iznosima.

Ipak, nikada se i nipošto ne bismo smjeli na to naviknuti i smatrati "normalnim", a zaboraviti koliko je to izuzetno, neočekivano i lijepo.

U tom kontekstu želio bih pisati o Ferrari.

Prije svega, moram iskreno priznati: da su me pitali tko sve u Europi misli na nas i pomaže nam, nikada mi ne bi pala na pamet Ferrara. Spomenuo bih najprije niz njemačkih i austrijskih gradova o kojima sam čitao u novinama ili vidio reportaže o prijemu njihovih pošiljki na TV, a što se tiče Italije, vjerujem da se ni među dvadesetak gradova, od kojih za neke znam da pomažu (Venezia, Firenza, Bologna ...), a za druge pretpostavljam, ne bih sjetio uvrstiti Ferraru. Iako mi inače Ferrara nije van pameti, jer mi svako malo (direktno ili poredbeno) promakne sviješću barem skulpturama bogata fasada katedrale ili Palazzo Schifanoia s freskama "ludih Ferareza". Stoga, kad me jedne noći na početku prosinca nazvala kolegica Smiljka Malinar iz Venezije i upitala bih li prihvatio poziv da u Ferrari

održim predavanje o kulturnoj baštini Hrvatske, njezinu razaranju i problemima obnove, bio sam ne samo iznenađen nego i posramljen. Ali to je bilo beznačajno u usporedbi s onim što sam osjetio kad sam tamo došao i boravio.

Iznenađenje je bilo u tomu što sam očekivao nekolicinu simpatizera, ali nikako tako širok krug (nepoznatih) osoba, koje su ne samo pomno pratile razvoj drame na "drugoj obali" Jadrana nego su ratna razaranja u Hrvatskoj primale s najdubljim suosjećanjem i već mjesecima prikupljali i slali pomoć. Taj mali grad slao je svakih 14 dana veliki kamion robe u Hrvatsku.

Osim što su me dočekali, srdačno pozvali u obitelj kolege profesora Pedrialija na objed, smjestili u hotel, osigurali najreprezentativniju dvoranu za predavanje - duboko me je ganulo što je čitav grad bio oblijepljen pozivima na predavanje i plakatima "AIUTO" (*U POMOĆ!*) Hrvatskoj.

Dok je najava predavanja bila prigodna, plakat je trajnijeg značenja i upotrebe: ostvaren prije kao rezultat davno započete akcije za pomoć Hrvatskoj i poziv građanima na daljnje sudjelovanje, ostao je izložen još dugo poslije.

Smatram, međutim, da osim emotivnih reakcija taj plakat zaslužuje profesionalni prikaz i kao likovno ostvarenje, jer je po mojoj ocjeni, jedno od antologijskih djela europskoga ratnog plakata uopće. Vrijedan je, dakle, sam po sebi, ali možemo ipak biti ponosni što je nastao u povodu rata protiv Hrvatske i što će u svijesti kulturne publike trajno ostati u vezi s Hrvatskom.

Plakat je idejno zamišljen, vizualno kreiran i realiziran s jedinom svrhom da potakne, podsjeti, zamoli građane Ferrarre da nam pomognu. Jedna jedina riječ, AIUTO (U POMOĆ!), i jedna jedina vizualno simbolična poruka: tanjur pun municije i vilica kraj njega. Rješenje, koliko jednostavno toliko inteligentno, inventivno i funkcionalno. Čita se trenutno i nepogrešivo: umjesto "paste" koju mi (Talijani) jedemo svakodnevno, nečiji su dnevni menu meci ... Uzvik AIUTO ispisan je bijelim slovima, a samo jedna crvena mrlja (kaplja krvi) tvori posljednje slovo.

Nameće se pitanje tko su ti kojima se tako "servira"? Samo onome tko se zainteresirao (!) nudi se odgovor – jer se mora približiti, da bi mogao pročitati kratku poruku, pisanu sitnim slovima: Zašto upomoć, kome upomoć, kako pomoći? U susjednoj zemlji "stotinama tisuća ljudi u ovom trenutku sve nedostaje, treba im hrane, lijekova, odjeće, pomoći – a pruža im se samo nasilje. Pomožimo im". Zatim slijedi broj žiro-računa i telefona, adrese sabirnih mjesta. Sve to organizira *Comune di Ferrara, Assessorato alla Sanità ambiente ed interventi sociali*. Njihov je, dakle, odjel gradske uprave za zdravstvo, ambijent i socijalnu skrb osnovao Comitato per il Coordinamento per gli aiuti ai popoli Sloveno e Croato.

U rješenju plakata najviše me oduševio osjećaj za MJERU u oba smisla riječi. Prije svega, jedna jedina kaplja krvi, iako decentna, djeluje sugestivno i potresno (nasuprot nekim pretjerano "krvavim" plakatima o kojima sam pisao na drugom mjestu). Poziv na pomoć (tekstualni), ma koliko glasan kad poziva, krajnje je intiman kad objašnjava. Akcija zahtijeva širinu, i stoga je uzvik (AIUTO!) namijenjen svima, svim prolaznicima, svim građanima. Ali aktivni su sudionici individuumi; kome i što treba, ne bi bilo ni pristojno previše vikati, a još manje tko to potiče. Stoga su podaci namijenjeni samo pojedincu: svaki će pročitati za sebe i odlučiti da li i što ... Sve je to zapravo krajnje rafinirano i delikatno: onaj tko treba našu

pomoć ne smije nas čuti dok prikupljamo, jer su najljepši darovi dani bez velike buke, neprimjetno, anonimno.

Ta gesta prijateljstva i suosjećanja otmjena je i dirljiva.

Smisao kvantitativno maksimalnog raspona između dimenzije teksta uzvika i teksta objašnjenja u komunikacijskoj je funkciji: prvi, za čitanje iz daleka, pa i u najbržem prolazu, drugi, čitljiv samo iz neposredne blizine.

Jasnoći misli odgovara i savršena strogost forme. Gledan odozgo, ortogonalno, savršeni krug tanjura uokviren dvjema vertikalama polja priziva dvije adekvatne horizontale opisanog kvadrata: gorega definiraju velika slova uzvika – poziva, a dolje sitnotisak objašnjenja. Strogost reda narušava nered metaka i nekoliko njih rasutih uokolo, što, zajedno s vilicom, likovno "povezuje" polja verbalnog i ikoničkog dijela plakata. Završit ću u duhu uvoda: bismo li i mi takvo savršenstvo forme posvetili nekome drugome (i žrtvovali) za plakat za koji bismo mislili da nikada itko, osim nas, neće doznati da postoji?

Smatram da bismo taj plakat morali ravnopravno uključiti u svoje misli i u djela kad god govorimo o "hrvatskom ratnom plakatu", jer on to uistinu po svemu i jest.

6.6.1992.

CON IL PATROCINIO DEL COMUNE DI FERRARA
COMITATO DI COORDINAMENTO PER GLI AIUTI AI POPOLI SLOVENO E CROATO

C O N F E R E N Z A

Sabato 7 Dicembre 1991 - Ore 16.00

SALA DELL'ARENGO - PALAZZO MUNICIPALE
Piazza Municipale - Ferrara

**"Il patrimonio artistico
della Croazia
nel contesto culturale europeo"**

il Relatore

Prof. dr. RADOVAN IVANČEVIĆ
Ordinario di Storia dell'Arte presso la Facoltà di Lettere e Filosofia
dell'Università degli Studi di Zagabria;
Presidente dell'Associazione degli Storici dell'Arte della Croazia

DURANTE LA CONFERENZA VERRANNO PROIETTATE DIAPOSITIVE